

WIADOMOSCI WARSZAWSKIE
W SOBOTE DZIA 21. LISTOPADA ROKU 1767.

Z Krakowa d. 14. Listopada. Dnia dzisiejszego w Katedrze tuteyszey nastąpiła Installacya Jmci X. Antoniego Okęckiego Kanonika Gnieźnieńskiego, Kustosza Poznańskiego, Officyala Generalnego Warszawskiego, na Probstwo Katedralne tuteysze po promocyi J.O. Xiążęcia Jmci Prymasa zawakowale, uczyniono zaś jest w Ołobie Jmci Xiędza Franciszka Czerneho Scholastyka tuteyze Katedry, do tey Installacyi uproszonego Plenipotenty, który Akt ten poprzedził solennym Ob adem dnia wczorajszego dla przytomnych Prałatów, oraz Prałatów i Kanoników z znaczną okazałością danym.

Z Piotrkowa d. 18. Listopada. W przelży Niedziele, to jest dnia 15 Listopada, obchodzilo się tu z ołobliwżą uroczystością Świętego Stanisława Kostki Patrona Korony Polskiej i W. X. Lit: w Kościele Jchmć XX. Jezuitów, na którym nabo-

żeństwie z wielkim przykładem
znaydował się J. O. Trybunał Ko-
ronny. Mszą Wielką śpiewał
Jmć X. Miaskowski Prezydent
Trybunału Koronnego na Ktorey
iako i na Nieszporach Kazania
mieli Jchmć XX. Bernardyni. Jmć
P. Daniel Walewki Chorążyc
Piotrkowski w obecności Tegoż
J. O. Trybunała na pochwałę
Świętego, mowę Łacińską z wiel-
kim wlystkich Gości przyto-
mnych ukontentowaniem, po-
wiedział. Zakończył zaś Nabo-
żeństwo to Jmć X. Pacynowski De-
putat Chełmiński.

Z Wilna d. 6. Listopada.

Kontynuacya Geograficznych
szerokości mieyle determinowa-
nych zroskazu J. K. MCi P. N. M.
przez Obserwatorów z Akademii
Wileńskiey Soc: JESU wysłanych.

Szerokość Geograficzna Miasta
J. K. MCi Oszmiany, wniesiona
z Obserwacyi czynionych w
Zamku u Jmci P. Ważyńskiego
Podkomorzego Oszmiańskiego.

D.20. Sierp: = g.54.m.28. Sek:39.2.
D.21. Sierp: = 54. 27. 48.8.
D.22. Sierp: = 54. 27. 31.2.
D.23. Sierp: = 54. 27. 27.2.

Między temi czterema Szero-
kościami biorąc śrzodek, znaydu-
ie się nayprawdziwsza, która iest
= g.54 m. 27. Sek: 51, 6.

Szerokość Geograficzna Miasta
J. K. MCi Nowogrodka wniesiona
z Obserwacyi czynionych w Col-
legium XX. Jezuitów Litewskich.

D.30. Sierp: = g.53.m.37. Sek:49,3.
D.31. Sierp: = 53. 37. 40,1.
D.1. Wrześ: = 53. 37. 6,4.
D.2. Wrześ: = 53. 37. 13,8.
D.3. Wrześ: = 53. 37. 32,1.

Między temi pięcią Szeroko-
ściami biorąc śrzodek, wychodzi
nayprawdziwsza, która iest

= g.53. m.37. Sek: 28,3.

Szerokość Geograficzna Miałte-
czka Zdzięcioła w Woiewodztwie
Nowogrodzkim leżącego, wniesi-
ona z Obserwacyi czynionych
w Pałacu Xiężney Jeymci z Za-
wiszów Radziwiłłowey Woiewo-
dztwiny Nowogrodzkiey.

D.7. Wrześ: = g.53.m.29. Sek: 32,6.
D.8. Wrześ: = 53. 29. 8,0.
D.9. Wrześ: = 53. 28. 44,2.

Między temi trzema Szeroko-
ściami biorąc śrzodek, znayduie
się nayprawdziwiza

= g.5. m.29. Sek: 8,3.

Reszta w przyszłych Gazetach.

Z Rzymu d. 10. Października.

Kardynał Pinelli i Pan Franci-
szek Simonetti do Ankony wyie-
chali, dla oglądania przedsięwzię-
tey w onym porcie roboty któ-
rego dozorcą iest wspomniany

Kardynał. Z Ferrarza mamy, że Kardynał Jmć *Serra Ferrar*ski Legat, ciężko tam chorował, ale teraz w lepszym zdrowiu zostaje. Hrabia *Rozemberg* Minister główniejszy W. Xięstwa Toskańskiego pisał do Barona *de S. Odille*, Ministra Toskańskiego w Rzymie, że Cesarz pod czas swoiey w Rzymie przytomności, nikomu audyencyi nie da, a zatym że ci, którzy zechcą honor ten otrzymać, do Florencyi powinni będą udać się gdzie mile bardzo przyięci będą. To ogłoszenie powodem będzie wielu dystyngwowanym Osobom iechania do Florencyi.

Z *Porto-Ferajo* d. 15. Października. Mamy wiadomość, iż Pan *Buttafuoco* z Korsyki rodem Półkownik w służbie Króla Jmci Francuskiego, przybył do wyspy oney w interesach naywiększey wagi. Zaraz po przyieździe jego, odprawiła się wielka rada na ktorey General *Paoli* i wszystkie Osoby przednieysze narodu Korsykańskiego były przytomne. Na początku tey rady wszyscy do niey wchodzący przyięgą obowiazali się, w iak naywiększym sekrecie wszystko to zachować coby na niey podano. Domyślają się iednak,

iż ugoda z Rzeczpospolitą Genuęńską celem tey rady była. Naypierwszy obowiazek w tey ugodzie będzie aby Genuęczykowie zupełnie z pozostałych sobie dotąd miał w Korsyce ustąpili. General *Paoli* zaraz po tey radzie przez *Balagna* do *Agajola* wyiechał.

Z *Genui* d. 17. Października.

Z Madrytu piszą, że Król Jmć dla oświadczenia osobliwszey swoiey estymacyi, Kardynałowi *Pallavicini* przeszłemu Nuneyaszowi, oprócz zwykłego podarunku, to jest portretu swoiego Dyamentami przyozdobionego, ofiarował mu iesze laskę z sześćro złotą galką, piękneimi nader bryllantami osadzoną. Listy z Lisbony donoszą, że Kupcy Angielscy w ostatnim tam zatrwożeniu zostawali od tego czasu iak Król Jmć Portugalski Kommissarzów wyznaczył z rozkazem aby każdego czasu przetrząłali składy Kupców Angielskich w Portugallyi osiadłych. Druga zatrwożenia tychże Kupców przyczyna jest, powiękzone cło na ich towary tak wchodzące do Portugallyi, iak z niey wychodzące.

Od *Dunaju* d. 22. Października. Powiadano tu, że droga Cesarza

do Włoch przez chorobę Arcy-
Xieźniczki Jeymci Jozefy hamo-
wana być nie miała, choćby tey
Arcy-Xieźniczki wyjazd do wio-
lny był odłożony. Mówiono
jednak, iż się Cesarz w tey dro-
dze bawić długo nie miał, zwa-
żcza że cel tey podróży, któ-
rego wyjawiać jeszcze nie chca
no długiego| we Włoszech ba-
wienia się nie wyciągał. Ale
teraz po śmierci Arcy-Xieźni-
czki Jeymci, Jozefy, bardzo o
tey podróży wątpią, która pe-
wnie do skutku nie przyidzie ie-
śli to prawda jest, że Cesarzowa
Królowa Jeymc Wdowa, tak
śmiercią Córki swojej przera-
żona została, iż znaczną zdro-
wia własnego alteracją ponosić
zaczęła.

D O N I E S I E N I E

Z Warszawy d. 21. Listopada

Podaje się do wiadomości, iż na
Trębalskiej Ulicy u Jmci P. de Wil-
lier Trahtyera będzie się odprawo-
wała Loterya, na której Loteryi są
do wygrania dwa Czapraki Akša-
mitne złotem Haftowane kosztowane
jak nayprzedniey bydź może, Pier-
ścień brylantowy, i Zegarek Złoty,
i każdy Bilet kosztować będzie Czer-
wonych Złotych cztery, i dniem
przed tym kiedy te losy ciągnione
bydź mają wszystkim Jchmciom

PP. awizować się będzie, i przytym
będzie Bal, po skończonych losach
ciągnionych, których tenże Entre-
preneur task Jchmciów Pandw za-
prasza.

Ze Lwowa: Uwiadamia się
Publicum, iż na fundamencie Praw
Miastru temu służących erygowana
Konfraternia Kupiecka, od Najja-
śnicszego Króla Jmci P. N. M.
Łaskawie Przywilejem jest zaszczy-
cona; którym Przywilejem samym
tylko Kupcom w tey Konfraternii
zostaiącym wolność handlowania
&c. jest nadana. Przeszepni zaś ka-
rze Konfiskacyi Towarów i innym,
podpadac będą, jako tenże Przy-
wilej w Aktach Metryki Koronney
i Radzieckich Lwowskich oblato-
wany obszernie w sobie opiewa.

Ponieważ dla wygody Kupców
Sklepy murowane są wystawione w
Siemiatyczach, więc renouując da-
wniejszych Królów obwieśczenia
na Jarmarki temu Miastru służące
z pomiędzy kilku te dwa Pryncypalne
są wyznaczone, pierwszy na S. Ma-
ciey, na którym posne wszystkie rze-
czy i inne znajdować się będą, dru-
gi na S. Kajem wygodzi dla Ku-
pców, &c.

Podobne i w Kocku na S. Fran-
ciszek, i na S. Lucyą i Boże Ciało.

Num: 93.

S U P L E M E N T

DO WIADOMOSCI WARSZAWSKICH

W SOBOTĘ DNIA 21. LISTOPADA ROKU 1767.

Z Rzymu d. 24. Października. Hrabia de Kaunitz-Rittberg Posel od Cesarza Jmci i Cesarzowey Królowey Jeymci Wdowy, do Dworu Neapolitańskiego, tędy dnia 20 tego miesiąca z iak naywiększym pośpiechem przejeżdżał, do Neapolu zmierzając. Baron de S. Odille Minister Tokkański w nieiakim tu życia niebezpieczeństwie zostawał, a to z przyczyny, iż iadącemu rozbiegały się konie, i Stangret z kozłów spadł. Z tym wszystkim wszelkiego uniknął szwanku. Kardynał Ferroni wprzeszłą Niedzielę wszystkim opatrzony był Sakramentami. Kardynał Serra lepiej się mieć poczyna. Dnia 22 tego miesiąca wieczorem przyszła, przez Kuryera do Kardynała Albaniego z Wiednia wysłanego, wiadomość o śmierci Arcy-Xiężney Jeymci Jozefy zaślubioney Królowi Jmci oboygą Sycylii. Z Neapolu piszą, iż Wezuwiusz nadzwyczajnym trybem, a to bardzo nagle ognie wyrzucił począł, potek ognisty albo ława prosto płynąca ku Pałacu Portici przymusiła Króla i Dwór cały do nieodwrotnego ztamtąd ustąpienia. Za wyjazdem Kuryera wszyscy zatrwożeni tym byli, zwłaszcza bojąc się okropnych, ztąd wyniknąć mogących przypadków.

Z Florensy d. 21. Października. Kuryer z Wiednia wysłany przybył tu 21 tego miesiąca z rana i smutną przyniósł nowinę o śmierci Arcy-Xiężney Jeymci Jozefy Siostry Arcy-Xiężęcia Jmci Wielkiego Xiążęcia naszego, zmarley dnia 15 tego miesiąca w Schöndruna. Ta nowina Dwór i Miasto w ostatnich

zauurzyła smutku. Dnia 22 Wigilye wieczorem śpiewane były w Kaplicy pałacowey, na zaiutrz zaś solenne były Exekwie, na których z osobliwszą wspaniałością odprawionych dwór cały był przytomny. Zachodzące zakłócenia między naszym i Rzymkim Dworem gdy zupełnie uspokojone zostały; Jmć X. *Archinto* Nuncyusz Papieszki, u W. Xiążęcia Jmci partykularną miał audyencyą, na której listy swoje Kredencyalne temu oddał. Zaprowadzony był potym do audyencyi Arcy-Xiężney Jeymci Wielkiej Xiężney. Po tych audyencyach mianych zawiesić kazał nad bramą Pałacu swego Herby Oyca Świętego i Wielkiego Xiążęcia Toskańskiego. W krótcie tenże Nuncyusz publiczną u W. Xiążęcia ma mieć audyencyą.

Z Paryża d. 23. Października. Pan *de Rougemont* Syn Pani *Hatte* gdy żadnemi sposobami nawet ani przez sąd dokazać tego nie mógł, aby uznany był za Syna zmarłego Pana *de Hatte* Generalnego dochodów Królewskich Arendarza, znalazł innych, którzy szkodę z tąd wynikającą łowicie mu nadgrodzili. Jść ma za niego Panna *de la Beaumerie* Córka nieboszczyka Pana *de la Beaumerie* Dworzanina Xiążęcia Aurelikańskiego. Pan *Guyonnet* Brigadyer i Kommendant Zamku *de Vincennes* gdy temi czasy umarł, Xiążę *d' Orleans* ten urząd dla Pana *de Rougemont* otrzymał, który przez to 15 lub 18 tysięcy Liwrów rocznego dochodu będzie miał. Tym tedy sposobem Pan *Rougemont*, którego Król nobilitował w nadgodę zasług wojennych, ma i honory i szacunek z własnych swoich zasług, który rodzaj chwwały daleko jest znaczniejszy nad ten, któryby z nay zacniejszego nawet urodzenia mógł otrzymać. Król Jmć pozostałej Wdowie i Dzieciom zmarłego Hrabi *de Guerchy* zostawił pensyą 12 tysięcy Liwrów, którą miał Hrabia wspomniany, a oraz obiegał długi od tegoż Hrabi w służbie Królewskiej zaciągnięte wypłacić. Hrabia *de St. Florentin* pisał list do każdego z Akademików, Akademii budowniczej, przez który imieniem Królewskim przykazuje im zgromadzić się i przyiąć do zgromadzenia swego, Pana *d' Ouailly*, który na ten raz tylko zaraz do pierwszej Klasy nie przechodząc przez niższą przyięty będzie. Te

Królewskie rozkazy wykonane były. Akademia ta do dawniejszego kształtu swego, i zabaw zwykłych po świętym Marcinie powroci. Rozumieją jednak, iż obie Klasy wiednę złączone będą. Tyle przeszkód znaleziono w przyłączeniu Akademii budowniczej, do Akademii Malarzkiej i Szyteckiej, iż ten Projekt porzucić musiano. Jedną z największych przeszkód tu była, że staranie wszelkie w wystawieniu nowych fabryk, będąc zupełnie oddane Architektom, ci przez to użyć mogą, których tylko chcą malarzów, Szyteczków i innych Kuntztmistrzów, którzy pewnie obawialiby się gniewu swoich protektorów, a dla tej racji nie mogą ich zdania odstąpić, musieliby we wszystkim w zgromadzeniach swoich onym podlegać.

Z Londynu d. 23. Października. General-Major *Frwin*, który nie dawnemi czasy z Gibraltaru przyjechał, prezentował się w *S. James*, Królowi Jmci, który go mile bardzo przyjął. Lord *Howe*, *P. Palliser*, Lord *Byron* i *P. Harvey* z Komendantów Eskadr mają być wyniesieni na godność Kontr-Admirałów. Drugi z tych Komendantów krążąc około wyspy *Terra-Nova*, zapłynął aż do brzegów *Labrador*, gdzie mieszkającym ludziom rozmaite uczynił podarunki, które im bardzo mile były. Summa naznaczona Eskadrze Angielskiej od Naboba Bengalu, od Indyjskiej Kompanii wypłacona będzie tak Officyerom, iako i Maytkom, Zolnierzom, &c. na tych okrętach zostającym, a to w przyszłym miesiącu Marcu. *Pigot* tak nazwany okręt do Kompanii należący z Bengala płynący, stanął w *Spithead*. Odłożony jest do przyszłej wiosny Projekt względem rozporządzenia przystępów do izby niższej Parlamentowej. *Rogeliusz Gill* z Profesji szewc, umarł temi czasy w *Wimbourn* w *Dorsetshire* mając lat 67. Ten człowiek iako wół przeżuwał. Ostatnich lat życia swojego śniadania nie zwykł był iadać, obiad jego był między dwunastą i pierwszą, wiele iadał i chciwie i mało co żuł. Nigdy pod czas obiadu nie piał, ale godzinę i więcej po obiedzie poczekawszy, trunku mocnego nie piał oprócz Punsch a to w małej kwocie. Poczynał przeżu-

• ać w pół godziny albo trzech kwadransach po obiedzie, oza-
sem jednak późnief iefzeze to czynił, a w tedy sztuki poſknio-
ne znowu jednę po drugief przeżuwał, co trwało przez dobrą
godzinę, gdy mu kto przeſzkodził, czuł ſłaboſci i nudności, któ-
re wyciągnieniem lulki uſtawaly. Dnia 10 przeſzłego Czerwca,
gdy ta przeżuwania ſpofobnoſć w nim uſtala, nie znoſne bde
czuć poczał, które do ſmierci go nie odfaply. (a)

Z Hamburga d. 24. Października. Podlug liſtów Peters-
burkich wielki w Aſtrakanie był pożar, który na tyſiąc domów
w perzynę obrócił. Podlug Stokholmſkich liſtów, ponieważ
dnia 28 przyſzłego Stycznia ſto lat minie od założenia Akade-
mii Ludeńſkiej w Skanyi, przeto Akademia rzeczona obchodzić
uroczyſcie będzie tę pamiątkę dnia 23 Czerwca naſtępującego
jako w dzień imienia Króla Jmei. Dla przyczynienia wſpania-
łoſci temu aktowi Akademia iumę 2,400 Talarów miedzia-
nych naznaczyła, dla ſprawienia nowych ſzat ceremonialnych
Rektorowi Akademickiemu. Szaty terazniefze Rektorskie
iuz prawie użyte być nie mogą, dane były one Akademii od
Królowey Wdowy Jadwigi-Eleonory, a zatym iuz blisko ſta lat
maia.

Z Frankfurta nad Menem d. 27. Października. Wynalezio-
no w Minden machinę do mlócenia zboża, za pomocą której 14
takowych miar wymłócić można, w tymże przeciągu czasu w
krórymby 2 naylepiejch mlócków ledwieby 4 tychże miar wy-
mlócić potrafiło. Kamera Królowſka ogłoſić kazała ten wynalazek,
i przyobiecała dać dokładne opifanie tey machiny, któ-
rey obrot zawił od koła woda albo od wołów obróconego.

(a) Joannes Conradus Peyerus Traktatu de ruminanti-
bys, wiele przykłądów ludzi przeżuwania moc mających przytacza.
Fabricius Aeuua pendente wielu także wſpomina. Angielska Ga-
zetta R. 1754. toż ſamo mówi o penym człowieku w Briſtol zmar-
łym, który chorował iefli choć ieden dzień to czynić zaniedbał. Tego
oſtatniego Ociec także był przeżuwającym.